

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Tynnelsö Djurgård

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220348 Tynnelsö Djurgård

Kommun: Strängnäs kommun

Områdets totala areal: 22,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2019-12-10

Markägarförhållanden: Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut 2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 – Taiga

9020 – Nordlig ädellövskog

9070 – Trädklädd betesmark

9080 – Lövsumpskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Områdets prioriterade bevarandevärden är den hävdpräglade trädklädda betesmarken (9070), samt skogsmiljöerna av taiga (9010), lövsumpskog (9080) och nordlig ädellövskog (9020).

Motivering:

Området har höga naturvärden knutna till gamla lövträd och hävd och är av riksintresse för kulturmiljövården, naturmiljövården och friluftslivet.

Prioriterade åtgärder:

Fortsatt beteshävd i den trädklädda betesmarken. Områdena med lövskog och taiga bör få möjlighet att utvecklas mot att bli naturskogsartade med hög andel död ved, god kontinuitet i trädsiktet, samt träd av hög och olik ålder.

Beskrivning av området

Området är av riksintresse för kulturmiljövården, naturmiljövården och friluftslivet. Tynnelsö är historiskt bekant genom Tynnelsö slott som är beläget på öns östra strand. Tynnelsö höjde sig ur havet för cirka 3000 år sedan, det vill säga under yngre bronsåldern. Berggrunden består helt av gnejs. På några ställen på ön går berget upp i dagen, bland annat i den sydvästra delen av Stora Djurgården. De lösa jordlagren på ön utgörs av postglacial lera och morän, lera dominerar de södra delarna. På ett flertal platser uppträder försumpningar i terrängen.

Häradskartan, från 1904, visar på att Stora Djurgården troligen nyttjades som betesmark och hade ett blandat bestånd av barr- och lövträd. Idag utgörs resterna av detta bestånd av ekdominerad ädellövskog med inslag av gammal tall. Lilla Djurgården samt östra stranden utgjordes av ängsmark med ett glest skikt av lövträd. Ekonomiska kartan visar ett landskap under igenväxning. De båda Djurgårdarna är idag de största återstående lundområdena på Tynnelsö.

I stora Djurgården, sydväst i området växer tämligen orörd äldre ädellövskog. Lilla Djurgården har däremot ädellövskog av en mer öppen och tydligt skött karaktär. Skogsdungarna binds samman av en bård av klibbal utmed stranden och en öppnare trädklädd betesmark. De dominerande trädslagen inom området är ek, alm och klibbal. Det finns dessutom inslag av asp, björk, ask, lönn och tall i området. Gamla, grova träd och senvuxna träd förekommer även rikligt i området och på dessa växer en enastående rik lavflora. Inte mindre än ett tiotal av lavarna som kan hittas i området är upptagna på rödlistan för hotade arter. Ädellövskogen är också värdefull för andra artgrupper som mossor, svampar och ryggradslösa djur.

I området finns en husgrund med ett spismursröse. Enligt uppgifter från boende på ön så finns ett hus markerat här på en 1600-talskarta som finns bevarad på gården. I närheten av husgrunden finns ett område med fossil åkermark. Åkern har en ålderdomlig karaktär och hör troligen ihop med de torp som har funnits.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt Miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område (7 kap 28§ Miljöbalken). Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.

Skydd:

Hela Natura 2000-området ingår i det till ytan något större naturreservatet Tynnelsö Djurgård.

Skötsel:

Lövsumpskogen, ädellövskogarna och taigan har naturvärden knutna till död ved och gamla träd, och ska därför få möjlighet att utvecklas mot att bli naturskogsartad med träd av hög ålder, god kontinuitet och hög andel död ved. Om graninväxten ökar i de lövpräglade naturtyperna kan gran behöva naturvårdsgallras för att främja lövträd och lövföryngring. Åtgärder kan behöva stämmas av mot skötselplaner för naturreservatet.

Beslutet och skötselplanen för området (beslutade 2003-06-13) anger skötselåtgärder som delvis inte överensstämmer med bevarandemålen för områdets innevarande naturtyper. Skötseln som är beskriven för Natura 2000-områdets avgränsning i skötselplanen, samt delar i beslutet, handlar för närvarande om att ädellövslogen och lövsumpskogen skall få utvecklas fritt. Dock behöver de skogliga naturtyperna som innefattas av Natura 2000-området ofta olika typer av störningar för att kunna utvecklas på ett naturligt sätt. Om naturtyperna skall kunna bevaras på lång sikt kan röjning av igenväxningsvegetation bli aktuellt inom deras avgränsning, samt, vilket idag hindras av skötselplanens skrivning om att lövskogarna ska skall få utvecklas fritt. Det finns även ett behov av frihuggning av lövträd inom Natura 2000-området, framför allt i ädellövslogen (9020), som också hindras av beslutet och skötselplanen. Beslutet och skötselplanen behöver därför snarast revideras för att tydliggöra skötselåtgärderna för respektive naturtyp, samt anpassa och möjliggöra områdets skötsel för att på bästa långsiktiga sätt uppnå naturtypernas bevarandemål och därmed också ett gynnsamt bevarandetillstånd.

Den trädklädda betesmarken ska skötas med beteshävd. Ökad inväxt av buskar eller igenväxningsvegetation som kommer upp intill gamla träd kan hållas undan med röjningsinsatser.

Bedömningsunderlaget av typiska kärlväxter och vedsvampar är svagt, framförallt vad gäller trädklädd betesmark. En kärlväxtinventering bör göras för denna naturtyp och eventuellt en svampinventering av lövskogarna, mängden död ved i dessa delar talar dock för sig.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt bevarandetillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 – Taiga

Areal: Arealen 0,65 hektar är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen finns i området Stora Djurgården i ett litet stråk mellan sjöstrand och ädellövskog. Gamla tallar präglar skogen, de flesta träden är äldre än 100 år och en del har utvecklad pansarbark.

Bevarandemål

Arealen taiga (9010) i Natura 2000-området ska inte minska från sin nuvarande hektaromfattning på cirka 0,6 hektar. Skogen ska ha naturskogskaraktär med bevarad flerskiktning och ett stort inslag av äldre träd. Död ved av olika åldrar ska finnas allmänt. Trädskiktet ska domineras av tall och andra viktiga inslag är lövträd såsom björk, asp, rönn eller sälg. Det ska finnas tillräcklig föryngring av tall för att de unga träden på sikt ska kunna ersätta de äldre. Skogen ska i första hand utvecklas genom naturliga processer och småskaliga störningar som åldrande, avdöende, insektsangrepp, brand och storm. I syfte att bevara och utveckla naturvärden knutna till tall och löv kan lågintensiv naturvårdsbränning vara en värdefull skötselåtgärd, framförallt i yngre-medelålders barrskog och i närheten av redan brandpräglad skog. Skogen ska hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, fåglar och skalbaggar. Flera typiska arter för naturtypen ska förekomma i området.

Negativ påverkan

- Alla former av skogsbruk i eller i direkt anslutning till området vilket ger försämrad åldersvariation, minskar utveckling av död ved och fragmenterar området.
- Avverkningar i angränsande områden, vilket förändrar ljusinsläpp och mikroklimat i kantzoner samt försvårar spridning av arter.
- Markberedning och dikning i eller intill området som förändrar markhydrologin inom området och kan påverka vattenkvaliteten i angränsande kärr.
- Anläggande av vägar (även skogsbilvägar).
- Borttagande av död ved, vilket ger en minskning av viktiga substrat för lavar, svampar, insekter, mossor och många fågelarter.
- Nedfall av försurande ämnen.
- Gödsling och kalkning av mark och vegetation i eller intill området, vilket skadar trädlevande lavar och kan förändra markkemi och växtsammansättning.
- All form av exploatering som bebyggelse, master etcetera, vilket fragmenterar området och minskar förekomsten av värdefulla biotopstrukturer.
- Körning genom området med skogsbruksmaskiner eller andra tunga fordon på otjälad mark så att markyta och vegetation skadas.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen taiga (9010) inom Natura 2000-området Tynnelsö Djurgård bedöms som gynnsamt, då skogen hyser vissa viktiga strukturer för naturtypen i form av sina gamla tallar. Det finns dock en viss osäkerhet i bedömningen av bevarandetillståndet på grund av att beskrivningen av områdets strukturer och arter är bristande, samt att arealen av naturtypens utbredning är liten vilket exempelvis kan innebära begränsningar i utveckling av död ved.

9020 – Nordlig ädellövskog

Areal: Arealen 9,05 hektar är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen återfinns i två huvudsakliga delområden – dels i norr mellan Lilla Djurgården och Tynnelsö slott, dels i sydväst på Stora Djurgården

Den norra skogsdungen utgörs av en lövskogslund som domineras av olikåldrig alm och ek med inslag av ask. Närmast stranden i öster övergår naturtypen i gammal klubbaskog. Partiet sluttar från Mälarstranden upp till en kulle i centrum av området där askar återfinns. Trädålder uppskattas i snitt till cirka 90 år, men en del almar och ekar har en mycket högre ålder och del almar är grova. Marken i området är bitvis mycket bördig. Området har präglats av beteshävd.

Den sydvästra ädellövskogen består av en äldre dominerad ädellövskog med mycket ek, på blockig mark. Förutom ek förekommer här tydliga inslag av alm, asp och tall. Medelåldern uppskattas till cirka 110 år, och det finns tämligen gott om såväl gamla lövträd som gamla pansarbarkade tallar.

Områdena har under relativt lång tid varit tämligen opåverkade och utvecklat höga naturvärden i trädskikt och död ved. Båda områdena har allmän förekomst av död ved av olika lövträd. I södra partier förekommer även klenare tallved. Ett stort antal signalarter och rödlistade arter knutna till äldre lövträdsbark och död ved förekommer. Exempel på rödlistade lavar som finns i området är ekpricklav, violettbrun skivlav, skuggorangelav och klosterlav.

Bevarandemål

Lövskogen ska vara olikåldrig och skiktad med ett rikligt inslag av gamla träd, döda träd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. Skogstypens utveckling ska främst styras av naturlig dynamik och naturliga störningar som åldrande, stormar, insektsangrepp med mera. I ädellövskogen ska det finnas rikligt med ask och ek samt efterträdare av dessa träd. Även andra lövträd som lind, alm och lönn är viktiga inslag. Gran får endast förekomma i mindre mängd. Det ska finnas typiska kärlväxter för naturtypen, framförallt sådana som redan finns i området. Det ska även finnas många för ädellövskogen typiska arter av mossor, lavar och svampar. Arealen nordlig lövskog (9020) i Natura 2000-området ska inte minska från sin nuvarande hektaromfattning på cirka 9 hektar.

Negativ påverkan

- Alla former av produktionsinriktat skogsbruk både i och i anslutning till objektet, som minskar åldersspridning, naturlig föryngring, fragmenterar området och förändrar mikroklimatet. Avverkning av gamla lövträd och avlägsnande av död ved påverkar många arter negativt.
- Tunga transporter genom området och större markslitage genom ökat besöksstryck kan påverka markfloran negativt. Måttligt tramp är sällan negativt.
- Dikning och annan markavvattning i och intill området påverkar markhydrologin.
- Markberedning intill området kan påverka markhydrologin och öka eller förändra tillförsel av näringsämnen.
- Plantering/invandring av andra trädslag som exempelvis gran kan konkurrera ut lövträd och befintliga naturvärden.
- Högt betetryck från älg och annat vilt kan motverka återväxt av vissa lövträd.

- Exploatering för bebyggelse, väg, mast eller liknande, vilket fragmenterar området, minskar förekomsten av biotopstrukturer och kan påverka markhydrologi.
- Läckage av bekämpningsmedel och gödselmedel från intilliggande jordbruksmarker.
- Ett ökat kvävenedfall kan påverka och förändra artsammansättningen.
- Nya sjukdomar och större utbrott av redan införda skadeorganismer som riskerar att bli ett problem för vissa lövträd, som till exempel askskottsjuka eller almsjuka. Dessa sjukdomar kan exempelvis slå ut större bestånd av ask och alm, vilket även kan leda till minskning av arter knutna till dem.

Bevarandetillstånd

Höga beståndsåldrar och förekomst av död ved talar för positiv utveckling för naturtypen.

Bevarandetillståndet för naturtypen nordlig ädellövskog (9020) inom Natura 2000-området Tynnelsö Djurgård bedöms därför som gynnsamt. En del skyddsvärda träd samt träd som inom kort får skyddsvärd status har dock ett behov av att frihuggas för att det gynnsamma bevarandetillståndet för naturtypen ska kunna upprätthållas. Det kan även behöva göras röjning av gran framöver om graninväxten ökar inom naturtypen.

9070 – Trädklädd betesmark

Areal: Arealen 8,16 hektar är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Lilla Djurgården består av trädklädd betesmark med en liknande trädslagsblandning som i Stora Djurgården, det vill säga präglad av ek, alm, asp och tall, men skogen är bitvis något yngre. Skogen är halvöppen med många träd stående i solöppna lägen, det finns också större gläntor med gräsmarksvegetation. I de öppna partierna återfinns frisk ängs- och hagmarkspräglad flora som visar på områdets långvariga hävd. Bitvis finns ett välutvecklat buskskikt av olika arter med slån som dominerande. Området betas och hålls öppet så att vidkroniga ekar ska få gott om utrymme samtidigt som små skogsdungar sparas.

Bevarandemål

Den trädklädda betesmarken ska vara präglad av beteshävd, ha en varierande struktur och en rik förekomst av gamla hävdpräglade och solbelysta träd. Ett buskskikt av blommande buskar är värdefullt och ska bevaras, men får inte ta över gläntorna. Igenväxningsvegetation förekommer endast sparsamt. Förekomster av död lövved ska bevaras. Om enskilda träd behöver röjas bör veden lämnas inom området. Ekarnas lavflora ska vara artrik och hysa typiska arter för naturtypen som exempelvis parknål och blekskaftad nållav. De beteståliga hävdgynnade arterna ska finnas kvar och förnygring av ekarna ska säkerställas. Arealen av Natura 2000-områdets trädklädda betesmarker (9070) ska inte minska från sin nuvarande hektaromfattning på cirka 8,2 hektar.

Negativ påverkan

- Igenväxning och ökad beskuggning kring ekarna av underväxande träd och buskar, kan påverka vissa arter negativt som är knutna till ekarna och förkorta trädens livslängd.
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation, kan exempelvis påverka floran negativt.
- Otillräckligt eller uteblivet bete leder till utarmning av den hävdgynnade och ljuskrävande floran och faunan och leder till att igenväxningsvegetation kan sprida sig i de trädklädda betesmarkerna.
- Överbete. Alltför intensivt betetryck påverkar naturtypen negativt.
- Bristande förnygring av träd-och buskskikt, till exempel på grund av alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Spridning av gödsel påverkar floran negativt.
- Markexploatering eller ingrepp som dikning, kan påverka naturtypen. Framst ingrepp inom området, men även dikning i angränsande områden kan påverka markhydrologi och vegetation.
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte, påverkar negativt.
- Ökat gränslag i lövbärande hagmarker, kan konkurrera ut lövträden och påverka lövberoende arter negativt.
- Luftföroreningar kan ha negativ påverkan på den känsliga epifytfloran av lavar och svampar som är knutna till de gamla grova ekarna.

- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin kan vara negativt för den dynglevande insektsfaunan.
- Skogsplantering i eller tätt inpå området, som ökar beskuggning och påverkar ljuskrävande lövträd och kärlväxtflora.
- Tillskottssutfodring vid vinterbete, som indirekt ökar tillförsel av näringsämnen till betesmarken.

Bevarandetillstånd

Området är halvöppen med många träd i solöppna lägen och hålls öppet genom kontinuerligt bete. Det finns partier med frisk ängs- och hagmarkspräglad flora som visar på områdets långvariga hävd och bitvis finns ett välutvecklat buskskikt. Det saknas dock beskrivning från området av typiska arter för naturtypen. Bevarandetillståndet för naturtypen trädklädd betesmark (9070) inom Natura 2000-området Tynnelsö Djurgård bedöms ändå som gynnsamt, då det finns antydning till viktigt strukturer för naturtypen inom dess avgränsning. Det är viktigt att området fortsätter att hävdas och hålls öppen för att naturtypen ska kunna upprätthålla sitt bevarandetillstånd och stärka det.

9080 – Lövsumpskog

Areal: Arealen 3,45 hektar är fastställd i regeringsbeslut.

Ny Areal: 3,29 hektar. Ny areal är ännu inte fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Lövsumpskogen domineras av klibbal och naturtypen återfinns i ett par mindre stråk i områdets ytterkanter, längs östra och södra stranden. Närmast stranden i öster växer gammal, högstammig klibbalskog.

Bevarandemål

Lövsumpskogen ska ligga på fuktig - blöt mark med naturlig hydrologi. Skogen ska vara olikåldrig och ha inslag av äldre träd och död ved. De övre trädskikten ska domineras av klibbal, ask, asp och glasbjörk. Gran är ett naturligt inslag i naturtypen, men alltför stor inväxt av gran, till exempel till följd av dikespåverkan, är negativt. Främmande trädslag ska inte förekomma. Naturliga störningar och naturlig dynamik ska huvudsakligen styra skogens utveckling. Den äldre lövsumpskogen ska ha naturskogskaraktär och ha en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor och fåglar. I äldre sumpskogar med svämpartier och översilning bör rödlistade arter kunna påträffas. Typiska arter för naturtypen ska finnas i området. Arealen av naturtypen lövsumpskog (9080) i Natura 2000-området ska inte minska från sin nuvarande hektaromfattning på cirka 3,3 hektar.

Negativ påverkan

- Dikning eller annat ingrepp i eller i angränsande skogsbestånd, som sänker markvattenytan eller på annat sätt förändrar markhydrologin.
- Körning med tunga maskiner genom området, vilket förutom vegetationsskador kan förändra markvattenflödet genom djup spårbildning eller genom att marken kompakteras.
- Inväxt av gran eller främmande trädslag som på sikt kan konkurrera ut lövträden.
- Hårda röjningar eller avverkningar av träd- och buskskikt i anslutning till området, som medför starkt förändrat ljusinsläpp.
- Skogsbruksåtgärder som fragmenterar skogen, minskar dess biologiska variation eller förstör viktiga strukturer.
- Selektiv gallring av löv för vedbehov eller för att gynna produktionsvärden knutna till gran.
- Gödsling eller kalkning i eller intill området, vilket påverkar hydrokemi och näringsstatus i marken och dess vegetation.
- Försurning av marken bland annat genom kvävednedfall eller påverkan av kväve från omgivningen.
- Borttagande av viktiga substrat som död ved.
- Anläggning av vägar eller byggnation inom området som master och liknande, vilket fragmenterar området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen lövsumpskog (9080) inom Natura 2000-området Tynnelsö Djurgård bedöms som gynnsamt, då skogen runt omkring lövsumpskogen har relativt höga naturvärden och stråken med klibbalskogen är gamla och högstammiga vilket är viktiga strukturer i naturtypen. Det finns dock en viss osäkerhet i bedömningen av bevarandetillståndet eftersom att bedömningsunderlaget från området med avseende på typiska arter och strukturer för naturtyper är bristfällig.

Dokumentation

Referenser:

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Arfakta. <http://artfakta.artdatabanken.se>. 2018–12

Artportalen. Rapportsystem för växter, djur och svampar. <https://www.artportalen.se/> [Uttag:2018-09-17]

Länsstyrelsen i Södermanlands län, 2006. Bevarandeplan för Natura 2000-område Tynnelsöns södra del (SE0220348) Strängnäs kommun. Dnr: 511-11244-2004

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram. ID-nr: 8624A.

Länsstyrelsen i Södermanlands län 2003. Skötselplan för naturreservatet Tynnelsö-Djurgården.

Naturvårdsverket, 2011. Vägledning för svenska arter och naturtyper inom Natura 2000. <https://naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Skogens pärlor. Skogsstyrelsens karttjänst. <https://kartor.skogsstyrelsen.se>

[Skyddad natur. Naturvårdsverkets karttjänst. Skyddadnatur.naturvardsverket.se/](https://naturvardsverket.se/Skyddad-natur/Natura-2000/)

Inventeringar:

Ädellövs-skogsinventering, Tynnelsö 1:1, 1985-08-01.

Bilaga

Exempel på arter i Tynnelsö Djurgård Natura 2000-område

Exempel på arter som har noterats i Tynnelsö Djurgård Natura 2000-område (inom parentes anges eventuell rödlistekategori, samt i förekommande fall typisk art (TA) för naturtypen/-erna).

Fåglar:

Buskskvätta, *Saxicola rubetra* (NT)
Entita, *Poecile palustris* (TA)
Gröngöling, *Picus viridis* (NT)
Mindre hackspett, *Dendrocopos minor* (NT, TA)
Skäggmes, *Panurus biarmicus* (NT)
Stare, *Sturnus vulgaris* (VU)
Stjärtmes, *Panurus biarmicus* (TA)
Sånglärka, *Alauda arvensis* (NT)
Sävspurv, *Emberiza schoeniclus* (VU)
Tornseglare, *Apus apus* (VU)

Lavar:

Brun nållav, *Chaenotheca phaeocephala* (TA)
Ekpricklav, *Inoderma byssaceum* (VU)
Gammelekslav, *Lecanographa amylacea* (VU, TA)

Gul dropplav, *Cliostomum corrugatum* (NT, TA)
Gulpudrad spiklav, *Calicium adpersum* (TA)
Gulvit blekspik, *Sclerophora pallida* (VU, TA)
Hjälmbroslav, *Ramalina baltica* (NT)
Klosterlav, *Biatoridium monasteriense* (VU)
Liten blekspik, *Sclerophora peronella* (VU, TA)
Lönnlav, *Bacidia rubella* (TA)
Rosa skärelav, *Schismatomma pericleum* (NT)
Rödbrun blekspik, *Sclerophora coniophaea* (NT, TA)
Skuggorangelav, *Caloplaca lucifuga* (NT)

Mossor:

Grov baronmossa, *Anomodon viticulosus* (TA)

Svampar:

Hasselticka, *Dichomitus campestris* (TA)
Barkticka, *Oxyporus corticola* (TA)

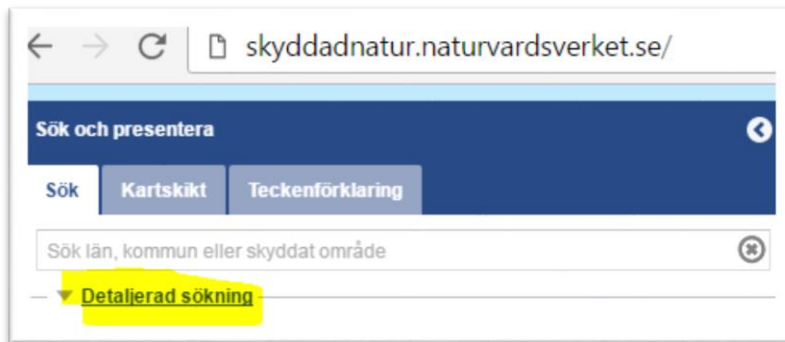
Länsstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

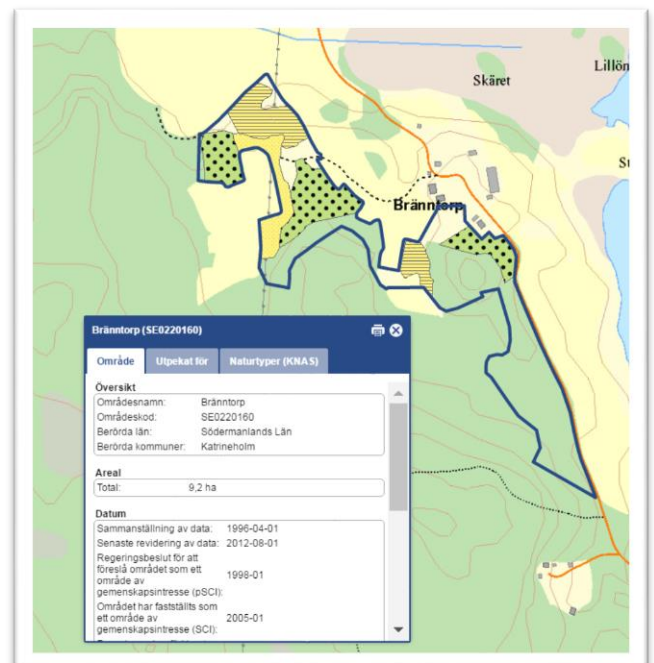
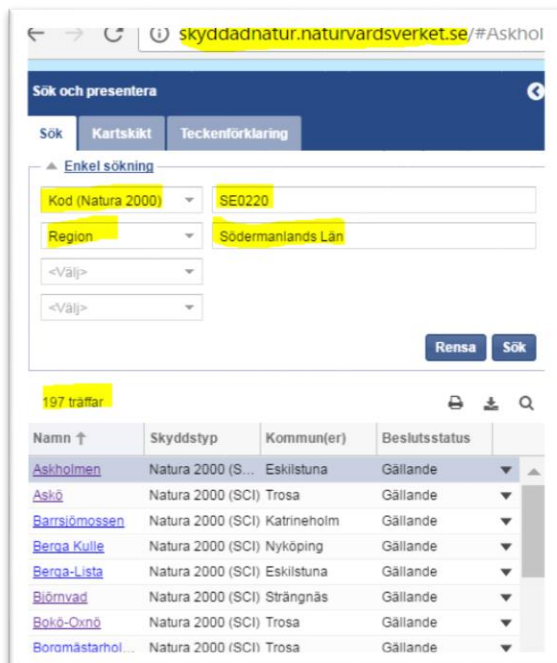
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram Södermanlands län

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

